

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Quædam præmittuntur ad resolutionem quæstionis necessaria,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

33
TRACTATUS PRIMVS.

DE EXISTENTIA, ET VNITATE DEI,
ejusque natura & attributis.

A quest. 2. D. Thomæ usque ad 12.

Convenienter D. Thomas Theologiam inchoat à Deo. Primò quia illa, ut ipsum nomen indicat, est sermo vel cognitio de Deo. Secundo, quia est sapientia suprema, medians inter diuinam & humanam: quare debet incipere ubi humana desinit, nempe à cognitione Dei. Tertio, quia est participatio diuinæ scientiæ, quæ primò essentiam diuinam, tanquam ejus objectum formale, secundariò verò creaturas, tanquam objecta secundaria, & materialia contemplantur. Denique, quia cum Deus sit subjectum, vel objectum Theologiæ (ut supra ostendimus) ejus essentia, & ratio, est primum principium, à quo cætera omnia quæ in ea pertractantur, dependent, & per quod tanquam per rationem à priori demonstrari debent.

Perlustratò igitur Theologiæ vestibulò, sacras ejus aedes ingredimur, & profundissima Diuinitatis Mysteria, scientiæque Sanctorum intima, & arcana, perferuari, & contemplari incipimus in hoc primo Tractatu, quem in quatuor disputationes dividemus. Prima erit de existentia, & unitate Dei. Secunda de ejus natura & quidditate. Tertia de attributis Dei in communi. Quarta de illis in particulari.

DISPUTATIO I.

DE EXISTENTIA ET
unitate Dei.

Ad quest. 2. D. Thomæ.

Antequam D. Thomas de natura Dei, ejusque attributis disputare incipiat, præmittit id quod omnibus maximè necessarium est, scilicet cognoscere Deum esse: licet enim nulla scientia probet, sed præsupponat suum objectum, quoad an est, tamen quia Theologia, non solum est scientia, sed etiam sapientia, ad eam pertinet se reflectere circa sua principia, ea defendendo & explanando, & probare Deum esse, non ex propriis, sed rationibus acceptis à Metaphysica, quas tamen corrigat & perficit. Igitur cum S. Doctore in hac prima Disputatione, Primò resolvemus, an Deum esse sit per se notum, vel à nobis demonstrabile? Secundo, quinque demonstrationes de existentia Dei, quas tradit art. 3. breuiter exponemus. Tertio alias adjungemus, desumptas ex artificiosa mundi structura & mirabili hominis compositione. Quarto ostendemus, Deum non posse inuincibiliter ignorari. Denique ut politeismum cum Atheismo simul expugnemus, agemus de unitate Dei, & evidentissimis rationibus demonstrabimus contra Gentiles & Paganos, pluralitatem Deorum esse impossibilem, vel, ut loquitur Athanasius, pluralitatem Deorum, esse nullitatem Deorum.

Tom. 7.

ARTICVLVS I.

An hæc propositio, Deus est, sit per se nota, vel à nobis demonstrabilis?

§. I.

Quædam præmittuntur ad resolutionem questionis necessaria.

Notandum primò, quod sicut duplex est veritas, una formalis, & alia objectiua; ita duplex est propositio: una formalis, quæ consistit in ipsis mentis conceptibus, quibus attingitur unio, seu connexio prædicati cum subjecto: alia objectiua, quæ est ipsa veritas objecti, quæ concipitur, vel enunciatur; aut ipsa unio, seu connexio prædicati cum subjecto. Quando ergo inquiritur, an hæc propositio, Deus est, sit per se nota, vel demonstrabilis, non est questio de propositione formali, sed objectiua.

Notandum secundò ex D. Thomæ hinc art. 1. propositionem per se notam, illam esse cujus prædicatum includitur in ratione & definitione subjecti: sicut enim Sol dicitur per se visibilis, quia non potest videri per aliud magis lucidum & visibile: ita & propositio vocatur per se nota, quæ non potest demonstrari, & manifestari per aliud prius & notius: unde cum essentia & quidditas rei, nihil habeat prius, per quod possit manifestari & demonstrari, illa propositio cujus prædicatum est de essentia subjecti, & includitur in ejus definitione, dicitur immediata, & per se nota.

Notandum tertio ex eodem S. Doctore ibidem, quod propositio per se nota est duplex: quædam est per se nota secundum se tantum; quædam verò per se nota secundum se, & quoad nos. Propositio per se nota secundum se tantum, est illa cujus prædicatum est de ratione subjecti, & quidditas prædicati & subjecti est nobis ignota. Propositio verò per se nota, secundum se, & quoad nos, illa dicitur cujus prædicatum est de ratione subjecti, & omnibus notum est de prædicato & subjecto quid sit; & hoc modo prima demonstrationis principia, cujus communissimos terminos, v. g. ens & non ens, totum & pars, nullus ignorat, dicuntur per se nota.

Notandum quarto ex eodem D. Thomæ ibidem in resp. ad 1. quod Deus dupliciter considerari potest: unò modò sub quadam communitate & confusione: in quantum scilicet est hominis beatitudo, vel quatenus continetur sub ratione boni ut sic, eò ferè modò quò quando videmus hominem à longè venientem, cum cognoscimus confusè quadam & universali cognitione, quatenus scilicet est ens vel corpus: aliò modò potest Deus considerari in particulari, & sub ratione primi entis, & quatenus est natura quædam omnium perfectissima, quæ est prima causa, & primum principium omnium aliarum.

E